

Actes a la biblioteca

Conferència

Dijous 8 d'abril
A les 7 de la tarda
Drets humans a Palestina
a càrrec de Camino Simarro
ACSUR-Las Segovias

Exposició

De l'1 al 28 d'abril
Resistències a Palestina. Vides a l'altra banda del mur
Organitza: ACSUR-Las Segovias

Actes més destacats a Mataró

Conferència

Dijous 29 d'abril, a 2/4 de 8 de la tarda
a ca l'Arenas, centre d'art del Museu de Mataró
La supervivència de les músiques. Música i Guerra Civil a Mataró
a càrrec de Francesc Cortés i Maria Salicrú.

Teatre

Del 10 al 14 de maig, a 2/4 de 7 de la tarda
al Teatre Monumental
X Mostra de Teatre Juvenil: Guerra i Exili
Artista convidada Anna Criado
Amb la participació dels IES: Alexandre Satorras, Damià Campeny, Miquel Biada, Pla d'en Boet, Puig i Cadafalch, Thos i Codina i l'IES d'Hamburg Integrierte Gesamtschule Ahrensburg fruit d'un intercanvi amb l'IES Pla d'en Boet.
Organitza: IMAC
Col·labora: IME
Projecte pedagògic i coordinació: Enric Domingo
Entrada gratuïta

ARTIGUERRA

DESTRUCCIÓ, ESPOLI I SALVAGUARDA DEL PATRIMONI DURANT LA GUERRA CIVIL; L'EXEMPLE DE MATARÓ

Música

Dissabte 29 de maig, a les 6 de la tarda
i diumenge 30 de maig, a les 12 del migdia i a les 6 de la tarda
al Teatre Monumental
Cantània
Les escoles de la nostra ciutat pugen a l'escenari del Teatre Monumental per cantar tots junts la cantata **La Balada del retorn** amb text de Rosa Regàs i composició musical d'Albert Grau. Dirigits per Pep Prats i amb música en directe.
Preu: 4,50 euros

Exposició

Dissabtes, 15 de maig, 12 de juny, 10 de juliol, 28 d'agost, 18 de setembre, 16 d'octubre, 13 de novembre i 18 de desembre
a les 7 de la tarda a ca l'Arenas, centre d'art del Museu de Mataró
Visites guiades a l'exposició
Art i guerra. Destrucció, espoli i salvaguarda durant la Guerra Civil: l'exemple de Mataró
a càrrec de la comissària de la mostra Assumpta Montellà.

Exposició
Art i guerra. Destrucció, espoli i salvaguarda durant la Guerra Civil: l'exemple de Mataró.
Ca l'Arenas, centre d'art del Museu de Mataró

dip. Jordi Cordero / DLB-XXXX-2010

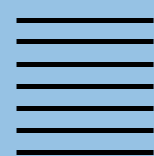
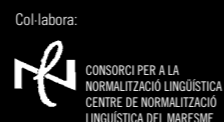
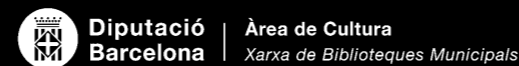
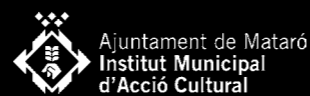
BIBLIOTECA PÚBLICA POMPEU FABRA DE MATARÓ
Plaça d'Occitània, s/n
tel. 937 412 920
fax 937 412 922
a/e: b.mataro.pf@diba.cat
<http://www.mataro.cat/portal/ca/Cultura/lectura/index.html>
<http://www.diba.cat/biblioteques>
<http://www.lapompeufabra.blogspot.com>
08302 MATARÓ

HORARI
Dilluns
de 4 a 2/4 de 9

De dimarts a divendres
de 10 a 2
i de 4 a 2/4 de 9

Dissabtes
de 10 a 2
i de 4 a 7

Edita:
Institut Municipal d'Acció Cultural de Mataró

Biblioteca Pública
Pompeu Fabra
Mataró

Interior de l'església de Sant Josep,
18 de setembre de 1936
Marià Ribas / MASMM. Arxiu d'imatges

Art i guerra: la Guerra Civil a Mataró

Guia de recursos
Núm 26 / abril 2010

Les guerres tenen, com és obvi, un alt cost humà, social, econòmic i polític, però també patrimonial, perquè els arxius, els museus, les biblioteques, el patrimoni arquitectònic i les obres d'art també en poden ser víctimes. Les imatges ben recents de la destrucció i el saqueig de la Biblioteca Nacional i el Museu Arqueològic de Bagdad a la guerra de l'Iraq o els buides destruïts pels talibans a l'Afganistan ens ho han recordat. Una vegada més el present ens retorna al passat i ens demostra que la història sovint és cíclica.

A casa nostra la Guerra Civil, de la qual l'any passat es commemorà el 70è aniversari del seu acabament, també va fer estralls en el nostre patrimoni i sovint els valors artístics estaven enfrontats amb els valors ideològics. L'any 1936 qui conservava una imatge religiosa amagada dins de casa podia perdre la vida; poc importava si era una talla artística.

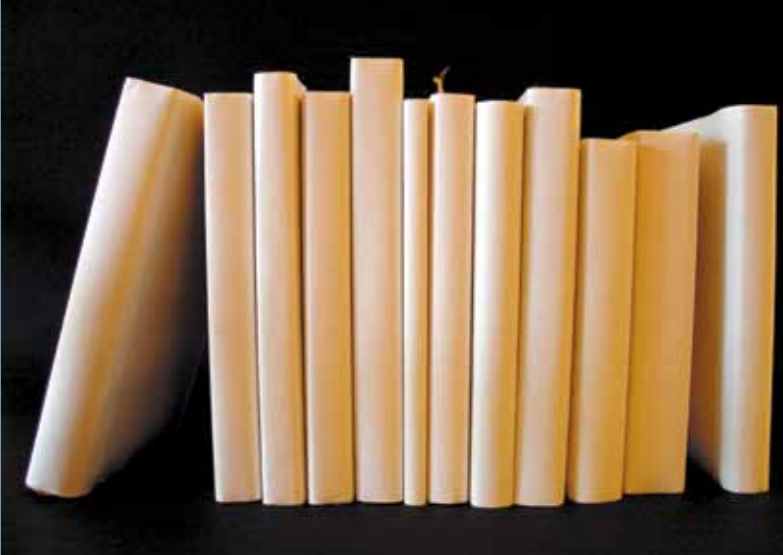
I no és fàcil recuperar aquesta memòria perquè la història del patrimoni artístic també està emmascarada per la complexitat de la Guerra Civil. Malgrat tot, hem volgut recuperar aquell passat perquè és de justícia reconèixer la tasca de molts herois anònims que lluitaren a favor de la cultura. Alguns moriren fent d'escuts humans sota les bombes o per la bala d'un radical. Obviar aquest fet seria passar una pàgina en blanc de la nostra història.

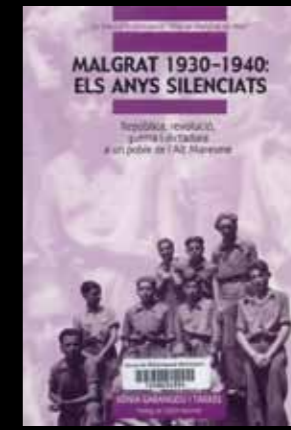
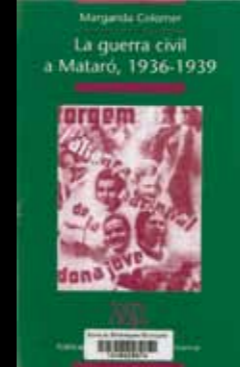
La temporada 2009-2010 de Ca l'Arenas, centre d'art del Museu de Mataró, s'ha articulat a l'entorn d'aquestes qüestions i la principal exposició, "Destrucció, espoli i salvaguarda del patrimoni durant la Guerra Civil; l'exemple de Mataró", constitueix un homenatge a tots ells i una mirada valenta al tema.

Amb aquesta guia de recursos la Biblioteca Pompeu Fabra de Mataró se suma a aquesta iniciativa i recull una mostra dels documents que fan referència a la Guerra Civil a Mataró i que es troben dins del seu fons.

Assumpta Montellà

Façana del convent de les Tereses, 26 d'agost de 1936
Marià Ribas / MASMM. Arxiu d'imatges

MATARÓ I LA GUERRA CIVIL
Bibliografia

ARÍS JULIÀ, Vicenç. Recordant Mataró. Del setembre de 1937 al juliol de 1938 (fragment). **Sessió d'estudis Mataronins**, 2003, núm. 20, p. 187-201

BARRERA PUIGVÍ, Agustí. La cinquena columna a Mataró. **Sessió d'Estudis Mataronins**, 2004, núm. 21, p. 63-76

BARRERA PUIGVÍ, Agustí. Cultura i guerra (1936-1939). **Sessió d'Estudis Mataronins**, 1993, núm. 10, p. 179-190

COLL PIGEM, Maria. 27-G: bandera blanca. **Mataró report**, 2004, núm. 80, p. 4-13

COLOMER I ROVIRA, Margarida. **La guerra civil a Mataró, 1936-1939**. Barcelona: Abadia de Montserrat, 2006 [9(46.71Mat) Col]

CUADRADA, JOAN DE LA C. El meu record del 19 de juliol de 1936. **Fulls del Museu Arxiu de Santa Maria**, 1987, núm. 29, p. 27-37

GRAUPERA I GRAUPERA, Joaquim. L'Escola Pia de Mataró i la guerra civil (1936-1939). **Fulls del Museu Arxiu de Santa Maria**, 1987, núm. 29, p. 29-37

LLADO FONT, Jaume. Mataró, 1936. **Fulls del Museu Arxiu de Santa Maria**, 1987, núm. 28, p. 22-26

MANTÉ BARTRÀ, Marta. 19 de juliol de 1936: 50 anys d'un aixecament. **Mataróescrit**, 1986, núm. 3, p. 35-37

MODELELL I ROS, Josep M. Els meus records dels primers dies de la guerra (1936-1939). **Sessió d'Estudis Mataronins**, 1992, núm. 9, p. 181-186

MODELELL I ROS, Josep M. **Pel camí del mig (II): Cabrera, Argentona i Mataró (1936-1939)**. Argentona: L'Aixernador, 1995 [92(Mod) Mod]

NONELL I BRU, Salvador. **El Dr. José Samsó Elías y su tiempo: párroco-mártir de Sta. Maria de Mataró (Barcelona)**. Barcelona: Balmés, DL 1986 [92(Sam) Non]

PEIRÓ, Josep. **Perill a la reraguarda**. Barcelona: Altafulla; [Mataró]: Patronat Municipal de Cultura, 1987 [9(47.71)19 Pei]

RENIU CALVET, Josep. Impressions del conflicte (1936-1939). Tu i jo, aquells dies de guerra. **Sessió d'Estudis Mataronins**, 1998, num. 15, p. 19-32

RIBAS I BERTRAN, Marià. Valors històrics que ha perdut el terme de Mataró. **Fulls del Museu Arxiu de Santa Maria**, 1987, núm. 29, p. 38-49

SALICRÚ I PUIG, Manuel. **Crònica del temps de guerra a Mataró 1936-1939**. Mataró: Museu Arxiu de Santa Maria, 1989 [9(46-71Mat Sal)]

SALICRÚ I PUIG, Manuel. Crònica dels fets de juliol de 1936, a Mataró. **Fulls del Museu Arxiu de Santa Maria**, 1986, núm. 26, p. 5-21

SALICRÚ I PUIG, Manuel. Crònica del temps de guerra: Mataró, maig de 1937-abril de 1938. **Fulls del Museu Arxiu de Santa Maria**, 1987, núm.29, p. 3-21

SALICRÚ I PUIG, Ramon. Una Guerra que no es va acabar l'abril del 1939: la repressió a Mataró (1936-1945). **Mataróescrit**, 1989, núm. 37, p. 45-53

XAUVET, Josep. Els Pressupostos de guerra de l'Ajuntament de Mataró (1936-1939). **Sessió d'Estudis Mataronins**, 2004, núm. 21, p. 77-80

XAUVET, Josep. Anàlisi de la guerra civil a través dels testimonis orals de Mataró. **Sessió d'Estudis Mataronins**, 1986, núm. 3, p. 135-137

XAUVET, Josep. Les Brigades Internacionals a Mataró durant el darrer any de la Guerra Civil (1938). **Sessió d'Estudis Mataronins**, 1991, núm. 8, p. 109-112

XAUVET, Josep. **Sociologia de la guerra revolucionària a Mataró, 1936-1939**. Barcelona: Marré, cop. 2006 [9(46.71Mat) Xau]

LA ALTRES POBLACIONS DEL MARESME
Bibliografia

AMAT I TEIXIDÓ, Jordi. **Guerra-revolució i contrarevolució a Canet de Mar (1936-1943): les dimensions d'una tragèdia**. Mataró: Caixa d'Estalvis Laietana, 2002 [9(46.71Can) Ama]

AMAT I TEIXIDÓ, Jordi. **República i guerra civil a Calella 1931-1939**. Mataró: Caixa d'Estalvis Laietana, 2002 [CL 9(46.71Cal) Ama]

ARXER I BUSSALLEU, Jacinto; TORRES, Estanislau. **La Guerra civil a Arenys de Mar**. Barcelona: Abadia de Montserrat, 1999 [9(46.71Are) Arx]

COLOMER I ROVIRA, Margarida. **Guerra civil i revolució a Argentona: 1936-1939: la problemàtica**

de la reraguarda. Argentona: L'Aixernador, 1990 [9(46.71Arg) Col]

DARGALLÓ I REVENTÓS, Manuel. **De quan collíem herba per als conills: Tiana, 1936-1939**. Barcelona: Columna, 1998 [N 833 Dar]

ERA un temps...: 1930-1949 al Maresme: [Guia de recursos]. Mataró: Biblioteques Municipals del Maresme, DL 2008 [9(47.71MR) Era]

GARANGOU I TARRÉS, Sònia. **Malgrat 1930-1940 els anys silenciats: república, revolució, guerra i dictadura a un poble de l'Alt Maresme**. Malgrat de Mar: l'Ajuntament, 2005 [9(46.71Mal) Gar]

MAS I GIBERT, Xavier. **Guerra-revolució i contrarevolució a Canet de Mar (1936-1943): les dimensions d'una tragèdia**. Mataró: Caixa d'Estalvis Laietana, 2002 [9(46.71Can) Mas]

RAMON I PERA, Francesc Xavier. **Vilassar de Mar 1936-1939 una història que no s'ha d'oblidar però que no s'ha de repetir**. Vilassar de Mar: Oikos-Tau, 1998 [9(46.71Vil)] Ram

Foto: Arxiu Municipal de Mataró.
Fons Carreras